

Cannie Möller

och hennes verk

Varför valde jag Cannie Möller?

Därför att hennes sätt att skriva är för mig unikt.

Cannie Möller har ända sedan jag läste ”Tagg i hjärtat” för första gången varit min absoluta favoritförfattare. Jag älskar hennes sätt att skriva. Hur hon med hjälp av ord kan få en att känna, se och lukta saker. Hur hon väljer att skriva om problem som vi alla kan känna igen oss i eller som vi har upplevt. Trots detta känner man att hon tror på människan.

För mig kan vissa ord eller fraser bli som poesi. Det är vackert, det är tänkvärt och jag blir alltid berörd.

Cannie Möller

Cannie Möller är född 1947 i Stockholm.¹

Redan i barndomen upptäckte hon lusten att skapa. Hon beskriver själv det som en filmprojektor som arbetar inne i hennes huvud; människor blir synliga med alla sina egenskaper.

Studentexamen följdes av universitetsstudier i film- och teatervetenskap. Så startade hon tillsammans med andra skådespelare Vi-teatern på 70-talet. Det var en grupp som turnerade över hela landet. Cannie var verksam som skådespelare och pjäsförfattare fram till 1981.²

Nu arbetar hon i Föreningen för teater och dokumentation i Järfälla, som ligger utanför Stockholm. Det är där hon nu också bor. Där arbetar ett stort gäng skådespelare, både professionella och amatörer.³ Deras första föreställning hette ”Johanna från Kallhäll” och blev en succé. Pjäsen har rötter och dokumentationen från orten. I mars 2007 hade de premiär på fortsättningen av ”Johanna från Kallhäll” som heter ”Änglar över Kallhäll”.⁴

¹ www.bonniecarsen.se/v2/writer.asp?id=14197

² Författare & illustratörer för barn och ungdom 6 - Bibliotekstjänst

³ Mejlkorrespondens

⁴ www.teodok.com

I Järfälla har också flera av Cannies böcker blivit musikdramatik med åren, t.ex. ”Kriget om källan” och ”Lucia”.⁵

Cannie har läst mycket ända sedan hon var liten. ”Mio min Mio” var hennes första stora läsoplevelse i 11-årsåldern, sedan följde Dostojevskijs ”Brott och straff”. Hon läser fortfarande mycket och varierande, både ungdoms- och vuxenlitteratur.

Hon gillar att åka skidor, strosa runt i skogen, vara med sina barn och att simma. Hon tycker också om att resa, helst till Asien. I samband med Feliciaböckerna reste hon till Himalaya. De båda böckerna tog henne fyra år att skriva.

*”När jag höll på med Felicias resa tog jag mig upp på 4500 meters höjd i Himalaya. Det var helt enkelt nödvändigt att ta reda på hur det var att leva där uppe. Jag vandrade, höll på att dö ett par gånger, fattade ett par viktiga saker om livsvillkor m.m. Det var mitt livs mest strapatsrika resa och jag är rätt glad att jag överlevde.”*⁶

I min mejlkorrespondens med Cannie Möller berättar hon om första gången hon insåg att hon tyckte om att skriva.

*”Skrivandet kom som en överraskning en måndag i fyran. Det var november förresten, en sådan där morgon man inte vill upp ur sängen. Hela klassen satt där och ville väl bara sova när fröken sa att vi skulle ta upp våra blå skrivböcker. Motvilligt gjorde jag väl det, sedan satt jag där och stirrade ut genom fönstret. Och plötsligt befann jag mig i en skog, det var skymning och jag hörde hur någon sprang genom torra gamla löv. Jag följde efter och så småningom hamnade jag i ett gammalt förfallet ödehus. Jag var på väg upp för trappan till övervåningen när en röst sa: Oj, klockan är redan tjugo över elva! Då får ni lägga ihop skrivböckerna och så ska vi skynda oss till maten. Det var väldigt överraskande att jag plötsligt satt i min bänk med en penna i handen. Jag undrade länge varifrån stegen, huset och skogen kom. Och särskilt undrade jag vem det var som funnits på övervåningen, den jag aldrig fick träffa för att fröken avbröt alltihop. Jag har aldrig hittat tillbaka till det huset igen - men från den dagen har jag nog skrivit...”*⁷

⁵ www.bonniercarlsen.se/v2/writer.asp?id=14197

⁶ mejlkorrespondens

⁷ mejlkorrespondens

Inspiration till sina böcker får hon från delar av uppsnappade samtal eller händelser i sitt eget eller andras liv. Inspirationen kan också komma från egna starka känslor, dessa känslor kan sedan bli navet i historien.⁸

Boken *Cannie* debuterade med heter ”Kriget om källan” och kom ut 1983. Efter det har *Cannie* gett ut ett 20-tal böcker för tonåringar och vuxna men också en del barnböcker, t.ex. ”Billy och den rubinröda jackan”. ”Balladen om Sandra Ess” kom ut 1999 och blev nominerad till Augustpriset som årets bästa barn och ungdomsbok.⁹

Kriget om källan

Bokförlaget Rabén & Sjögren skulle ha en tävling om bästa barn- och ungdomsbok. *Cannie* hade då ett filmmanuskript liggande som det inte hade funnits pengar till att filma. *Cannie* skrev om filmmanuset och det slutade med debutboken ”Kriget om källan”. När hon skickade in manuskriptet var hon inte nöjd med slutet, och efter att förlaget ringde och berättade att *Cannie* hade vunnit fick hon en vecka på sig att skriva om de sista sidorna.¹⁰

”Kriget om källan” utspelar sig i en ganska nära framtid, en tid efter det att vårt samhälle har gått under. Det bor människor i två olika byar som lever i fredlig samexistens. Men det är när den enda vattenkällan som finns håller på att ta slut som det uppstår problem. Männen tar till vapen, och det är till slut kvinnorna och barnen som räddar källan. De ställer sig i tredubbla led runt om källan och för att männen ska kunna slåss om källan måste de gå emot sina egna familjer.

Boken är skriven som en saga där gott och ont står i kontrast till varandra. Slutet inger hopp, men varnar samtidigt för hur lätt det kan uppstå konflikter, och hur lätt människor kan låta sig förledas, eller passivt se på när förtryck och fördomar kryper närmare.

”På andra sidan floden” är en fristående fortsättning på ”Kriget om källan” och den kom ut år 2005.

⁸ mejlkorrespondens

⁹ www.bonniercarlsen.se/v2/writer.asp?id=14197

¹⁰ Äventyr, spänning, saga, och fantasi - Ulla Forsén

Tagg i hjärtat

”Tagg i hjärtat” skulle jag nästan våga klassa som min favoritbok. Den kom ut år 2000 och sedan dess har jag läst den många gånger och blir alltid lika fängslad. Det är den boken som är den största anledningen till att Cannie Möller har blivit en av mina favoritförfattare.

Boken handlar huvudsakligen om Mia, men man får också veta mycket om flera andra personer som har stor del i boken. Mia blir rasande när hennes bästa kompis Lisa väljer att träffa pojkvännen istället för att följa med på konsert som planerat. Mia går planlöst omkring och hamnar vid en nedlagd fabrik där ett gäng spelar musik. Det är där hon träffar Helen, en tjej som sjunger med en fantastisk röst. Juan är också där, en kille som går i Mias klass, men det är först nu som hon verkligen upptäcker honom. Det är när hon kommer hem och slänger sig på sängen som historien om Underjorden kommer till henne. Mia börjar skriva om Orfeus och Eurydike, om hon som blev fånge i underjorden och om han som älskade henne så mycket att han försökte sjunga henne tillbaka. Det blir en historia som börjar den kvällen och som slutar långt senare, när Helen dragits ner i underjorden och när Juan har visat hur stark hans kärlek är.

”Det är farligt att vara den som först säger något. Som att gå ut naken i en storm. Ditt leende kan frysa till is, dina ögon kan bli tomma och kalla.

Då skulle jag dö. Och?

Hellre lever jag av hoppet än att jag får veta nåt jag inte vill.

Hellre drömmer jag än är vaken. Tror jag.”¹¹

Det är nästan som om boken har flera huvudpersoner, man får följa olika sidor av historien. Det är en levande berättelse precis som alla andra av Cannies böcker, och lätt att förstå sig på. Man fångslas snabbt!

¹¹ “Tagg i hjärtat” s. 61

”Jag ligger på mage med ansiktet djupt begravt i huvudkudden, det går inte att tänka. Det som sprider sig genom kroppen känns som en förlamning. Som ett vakuum man inte kan ta sig ur. Efter en liten stund kan jag inte längre röra mig. Och varför skulle jag förresten göra det?”¹²

På baksidan av boken står det: ”Den här boken är tillägnad alla dem som någon gång har haft en tagg i hjärtat.”¹³ Vilket i mina ögon inkluderar alla; vi möter alla olika sorters motgångar och problem.

Grattis, ha ett bra liv

”Grattis ha ett bra liv” kom ut år 2002. Boken handlar om Elly som har en syster som är psykiskt sjuk, en pappa som vägrar komma upp ur badkaret och en mamma som gör allt för att familjen inte ska gå i tusen bitar. Mitt i allt detta träffar hon Roger. Enligt Elly är Roger nästan för bra för att vara sann, som om han är en dröm.

Alla familjer har sina problem och hemligheter. Detta är historien om hur Elly och hennes familj tar sig igenom sina.

”Jag grät på tunnelbanan hem. För att världen var så ful. För att den som var värd att älska var försvunnen. Jag skulle kunna falla död ner utan att han skulle märka det. Det var orättvist. Och fullständigt hopplöst”¹⁴

¹² “Tagg i hjärtat” s. 124

¹³ “Tagg i hjärtat”

¹⁴ ”Grattis, ha ett bra liv” s. 81

Trilogin om Liv

Berättelsen om Liv är uppdelad i tre olika böcker; ”Levande Livet”, ”Liv & Döden” och ”Liv & lusten”. Man följer Liv från att hon är i 7-års ålder tills hon blir femton och märker att hon spelar på en ny planhalva av livet.

Trilogin är en sorts självbiografi fast hon har gjort Liv djärvare, och där Cannies pappa enligt henne själv kanske är den viktigaste personen. *”Det var så mycket vi aldrig hann klara ut, så mycket jag aldrig förstod när han dog när jag var 12 år.”*¹⁵

Cannies pappa var inte som andras pappor. Han var äldre, lungsjuk, annorlunda och en poet, en drömmare.¹⁶

Första boken handlar om Livs relation med sin pappa och hur hon trots att hon blir mobbad finner en väg till det levande livet. I den andra boken dör Livs pappa när hon är tolv år, då ställs det levande livet mot den oförståeliga döden. I tredje boken tar Liv det första steget ut i vuxenlivet och hon finner sina passioner.^{17 18 19}

I Cannies böcker är frånvarande pappor ett genomgående tema. Det finns ibland annat ”Lucia” där en tonårspojke har en pappa långt borta i ett krigsland och i ”Stortjuvens pojke” är det två flickor som aldrig har känt sina pappor.²⁰

Cannie själv säger att hon har en dragning åt det mörka, att det aldrig blir riktigt lyckligt i hennes böcker. Men det finns nästan alltid en utväg, en strimma hopp. Lösningarna på problemen är kanske inte alltid enkla men det är som i verkliga livet.²¹

Hon har en förmåga att ta upp samhällsproblem som berör alla och som är värda att tänka på. Problem vi alla kan stöta på i vardagen, som misshandel, rån, gruppvåldtäkter, gömda flyktingar, otrohet, oönskade graviditeter, rasism och mobbning. Men hon skriver också om historia, politik, kärlek, vänskap och allt annat som är viktigt i våra liv.

¹⁵ Mejlkorrespondens

¹⁶ Äventyr, spänning, saga, och fantasi - Ulla Forsén

¹⁷Författare & illustratörer för barn och ungdom 6 - Bibliotekstjänst

¹⁸ Äventyr, spänning, saga, och fantasi - Ulla Forsén

¹⁹”Liv & lusten

²⁰ Författare & illustratörer för barn och ungdom 6 - Bibliotekstjänst

²¹ Mejlkorrespondens

Jag tycker att Cannie skriver på ett alldeles unikt sätt, hon har ett tydligt språk som gör det lätt att förstå. Språket är detaljerat och alltid uttrycksfullt, som med lukter och känslor. Hon lämnar en aldrig oberörd!

Något som återkommer i Cannies böcker är den kursiva texten som står för personens egna tankar. Det gör berättelsen tydligare och jag tycker det är ett bra sätt att få fram personens tankar och känslor. Det blir mer djup i orden och tankarna. Jag tror att just den kursiva texten har en stor del i att jag tycker så mycket om Cannies böcker och hennes sätt att skriva.

Jag frågade henne hur man kunde få ord att beröra så mycket att man skrattar eller gråter. *”Inlevelse, att använda egna erfarenheter och känslor i skrivandet. Om sen läsaren skrattar, gråter eller inte blir berörd alls – det bestämmer inte jag.”*²²

²² Mejlkorrespondens

Källförteckning

Internetsidor

www.bonniercarlsen.se

www.forfattarcentrum.se

www.bonniercarlsen.se/v2/writer.asp?id=14197

www.teodok.com

www.forfattarformedlingen.se/viewwriter.asp?pid=9&wid=137

Böcker av Cannie Möller

Grattis, ha ett bra liv

Tagg i hjärtat

Felicias ö

Levande Livet

Liv & Döden

Liv & lusten

Kriget om källan

Böcker om Cannie Möller

Äventyr, spänning, saga, och fantasi - Ulla Forsén

77 svenskspråkiga barndomsförfattare - Ying Toijer-Nilsson

Författare & illustratörer för barn och ungdom 6 - Bibliotekstjänst

Faktaboken Arena, s. 48

- Mejlkorrespondens med Cannie Möller